

KÖY BAZLI KATILIMCI YATIRIM PROGRAMI TARIMA DAYALI YATIRIMLARIN DESTEKLENMESI YONETMELIGI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; doğal kaynakların korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, yerinde istihdam yaratarak kırsal göçün önlenmesi, tarımsal üretim ile tarımsal sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının yaratılması, tarımsal sulama alt yapısının geliştirilmesi, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması, temel kamu hizmetlerinin düzeyinin yükseltilmesi, hizmetlere erişimin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin yaratılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak için, bireysel ve grup başvuruları şeklinde gerçek veya tüzel kişilerin ekonomik faaliyete yönelik yatırımları ile tarımsal alt yapının geliştirilmesine yatırımlarını desteklemek amacıyla yapılması gerekenlere ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 7/8/1991 tarihli ve 441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak,
b) Tarım Reformu Uygulama Projesi (TRUP) faaliyetlerinin finansmanı için Dünya Bankasından sağlanan ve Bakanlar Kurulunun 12/7/2001 tarihli ve 2001/2707 sayılı Kararı ile kabul edilerek 13/7/2001 tarihli ve 24461 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İkraz Anlaşması ve 17/3/2005 tarihli İkraz tadilatına paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Aracı Banka: Hibe niteliğindeki kaynakların transferinde gerekecek olan bankacılık hizmetlerini veren bankayı,
b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığının,
c) Bireysel Başvuru ve Yatırım: Belirlenmiş nitelikleri taşıyan gerçek kişiler tarafından yapılacak başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımları,
ç) Grup Başvurusu ve Yatırım: Belirlenmiş nitelikleri sağlayan gerçek kişiler tarafından oluşturulmuş tüzel kişilerin ve bunların yasal olarak oluşturdukları ortaklıklar tarafından yapılacak başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımları,
d) Hibe Sözleşmesi: Proje sahipleri ile il müdürlüğü arasında imzalanan ve hibeden yararlanma esasları ile tarafların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen sözleşmeyi, kamu kurumları ile yapılması durumunda hibe protokolünü,
e) Hibeye Esas Proje Toplam Tutarı: Bu Yönetmelikte belirtilen kriterleri sağlayan hibe desteği verilecek giderler toplamını,
f) İl Müdürlüğü: Bakanlık il müdürlüğünü,
g) İl Proje Değerlendirme Birimi: Vali yardımcısı başkanlığında; il müdürlüğü, bayındırlık ve iskan il müdürlüğü, il özel idare temsilcisi, il ticaret borsası ve ziraat odası temsilcisi ile proje konusuna göre belirlenecek diğer ilgili üniversite, sivil toplum kuruluşu ve kamu kurumu temsilcilerinden oluşan birimi,
ğ) İl Proje Yürütme Birimleri (Proje Teknik Yardım Ekibi) : İl düzeyinde proje hazırlanması aşamasında proje sahiplerine teknik yardım vermek üzere il müdürlüğü bünyesinde oluşturulan ilgili kamu kuruluşları elemanlarından oluşan ekibi ve hibe sözleşmesinin akdinden sonra projelerin uygulamasını bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda kontrol edecek, izleyecek ve değerlendirecek birimi,
h) Kırsal Alan: Proje illeri il sınırlarını,
ı) Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı (Program) : Tarım Reformu Uygulama Projesi kapsamında yürütülecek proje alt bileşenini,
i) Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi: Kırsal kalkınma projeleri kapsamında uygulanacak Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamındaki gerekli kurumsal ve uygulama hizmetlerini yürütmek amacıyla kurulan birimi,
j) Merkez Proje Değerlendirme Komisyonu: İl proje değerlendirme birimlerinde yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda uygun ve yeterli görülen proje başvurularını, yapacağı veya yaptıracığı değerlendirme sonuçları ile Bakanlık tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde başvuru sayısına ve proje için tahsis edilmiş bütçe kaynaklarına bağlı olarak projelerin kapsadığı iller ve konu başlıkları içerisinde bir denge oluşturmak amacıyla oluşturulacak değerlendirme komisyonunu,
k) Proje Toplam Tutarı: Program kapsamında hibe desteğine esas olan proje tutarı ile tamamı yatırımcı tarafından gerçekleştirilen ayni ve nakdi katkı tutarlarının hepsini kapsayan yatırım için yapılan harcamalar toplamını,
l) Tarımsal Ürün: Tütün hariç tüm bitkisel ürünleri, deri, yapağı, kıl, tiftik ve ipek kozası hariç hayvansal ürünleri ve su ürünlerinin tümünü,
m) Tarım Reformu Uygulama Projesi (TRUP) : İkraz Anlaşması hükümleri gereğince uygulanan ana projeyi,
n) Tarımsal Ürün: Tütün hariç tüm bitkisel ürünleri, deri, yapağı, kıl, tiftik ve ipek kozası hariç hayvansal ürünleri ve su ürünlerinin tümünü,
o) Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü: Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamındaki tüm çalışmaların izlenmesinden ve yılı bütçe tekliflerinin geliştirilmesinden sorumlu Bakanlık merkez teşkilatını,
ö) Uygulama Sözleşmesi: Yatırımcılar ile proje kapsamında satın aldıkları mal, makine, ekipman, malzeme, hizmet ve inşaat işlerini sağlayan yükleniciler arasında yapılacak akdi,
p) Yatırım Projeleri: Hibe desteğinden yararlanabilmek için bu Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirlenmiş nitelikleri sağlayan bireyler, gruplar, bunların ortaklıkları şeklindeki gerçek veya tüzel kişilerin ekonomik faaliyetlere yönelik, belirlenmiş nitelikleri sağlayan kuruluşların tarımsal altyapısına yönelik gerçekleştirecekleri köy bazlı katılımcı yatırım projelerini,
r) Yüklenici: Hibe sözleşmesi ile akdedilen yatırım projesi kapsamında yatırımcılar tarafından satın alınacak mal, makine, ekipman, malzeme, danışmanlık hizmeti ve inşaat işlerini sağlayan bağımsız kişi ve kuruluşları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Katılımcı Yatırım Programları Uygulama Birimleri

Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü

MADDE 5 – (1) Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamındaki çalışmaların izlenmesinden Bakanlık adına Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü sorumludur.

(2) Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı ile ilgili olarak, yıllık yatırım programı ve bütçe teklifi hazırlıkları, bu tekliflerin ilgili Bakanlık birimlerine iletilmesi ve bu tekliflerin kabulü için gerekli çalışmalar, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir.

(3) Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamında yapılacak çalışmaların, uygun idarî, malî, mühendislik, çevresel ve teknik uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesine destek verir.

Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi

MADDE 6 – (1) Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi; kırsal kalkınma alt bileşenleri kapsamında uygulanacak, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı ile ilgili olarak günlük proje yönetimi ve uygulamalarını İkraz Anlaşması ve tadilatları, proje dokümanları, yıllık çalışma programları, TRUP Yönlendirme Komitesi Kararlarına uygun olarak yürütmek amacıyla kurulmuş olup, uygulamalara ait izleme ve değerlendirme bilgilerini Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğüne sağlar.

(2) Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi; ayrıca kırsal kalkınma alt bileşenleri kapsamında uygulanacak, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı ile ilgili olarak ilgili kurum, kuruluşlar ve yararlanıcılar arasında koordinasyonu sağlar. Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi, birim ofisinde oluşturulacak yazışma ve haberleşme sistemi içinde, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamında, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğüne bilgi vermek şartıyla ilgili Bakanlık merkez ve taşra birimleri, diğer kurum ve kuruluşlar ile yatırımcılara Bakanlığa malî yükümlülük ve idarî bir taahhüt doğurmayacak tüm yazışmaları yapar.

(3) Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamında yapılacak çalışmaların etkili ve daha kısa sürede sonuçlandırılabilmesi için, Tarım Reformu Uygulama Projesi Proje Ofisi vasıtasıyla temin edilecek, Birim ihtiyacı olan tüm mal, malzeme, danışmanlık, hizmet alımı gibi talepleri ve uygulamalarla ilgili tüm yazışmaları, Bakanlık ilgili birimine bilgi vermek şartıyla, Proje Ofisi ile doğrudan yapmaya yetkilidir.

İl proje yürütme birimi

MADDE 7 – (1) İl düzeyinde proje hazırlanması aşamasında proje sahiplerine teknik yardım vermek üzere il müdürlükleri ve ilgili kamu kurumları temsilcilerinden oluşan teknik yardım ekipleri oluşturulur. Yatırımcıların proje başvuru hazırlama dönemlerinde teknik yardım ekipleri, kabul edilebilir ve yeterli nitelikleri

sağlayan proje başvurularının hazırlanması konusunda yatırımcılara gerekli teknik destek, doküman sağlanması ve yol göstericilik görevinde bulunurlar.

(2) Proje başvurularının değerlendirilmesinin tamamlanması ve başvuruların hibe sözleşmesine bağlanmasından sonra bu teknik yardım ekipleri il proje yürütme birimleri olarak; gerek duyulan ilgili kamu kuruluşları elemanları ile de takviye edilerek, il proje yürütme birimi olarak, projelerin uygulamasını bu Yönetmelik, yürürlükteki ilgili mevzuat ve bu amaçla Bakanlık tarafından hazırlanarak yayımlanacak rehber ve genelgeler hükümleri doğrultusunda kontrol eder, izler ve değerlendirir.

İl müdürlüğü

MADDE 8 – (1) İl müdürlüğü Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı kapsamındaki çalışmaların proje illerinde Bakanlık adına bu Yönetmeliğin 52 nci maddesinde belirtilen sorumlulukları idari, mali, mühendislik, çevresel ve teknik uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesini ve program kapsamında yapılacak tüm çalışmaların il bazında sekreteryasını ve koordinasyonunu sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı Alt Programları

Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı Alt Programları

MADDE 9 – (1) Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı çerçevesinde tarıma dayalı yatırımların desteklenmesi alt programı aşağıdaki yatırım konularını kapsar.

- Ekonomik yatırımlar destekleme alt programı,
- Tarımsal alt yapı yatırımlarını destekleme alt programı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Konuları, Uygulama İlleri, Yatırım Süresi

Ekonomik yatırımlar destekleme alt programı yatırım konuları ve uygulama illeri

MADDE 10 – (1) Ekonomik yatırımlar destekleme programı kapsamında 2007 yılında;

- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik yeni yatırım tesislerin yapımı,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik faaliyette bulunan mevcut faal olan veya faal olmayan tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesine yönelik yatırımlar,
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik önceden başlamış, yarım kalmış veya kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına yönelik yatırımlar,
- Alternatif enerji kaynakları kullanan seraların yapımına yönelik yatırımlar için bireysel ve grup başvuruları kabul edilir.

(2) Ekonomik yatırımlar programı kapsamında tarımsal ürünlerin üretimine yönelik bir hibe desteği verilmemektedir. Programla bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen yatırım tesisleri üretilmiş bir ürünün üretim sonrası işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve paketlenmesine yönelik yatırım konularını kapsar.

(3) Yatırım tesislerinde depolanacak, işlenecek ve paketlenilecek tarımsal ürünlerin üretim ve yetiştirilmesinin yatırım illerinde gerçekleşmiş olması zorunluluğu yoktur.

(4) Tarımsal ürünlerin işlenmesi kapsamında, başka bir yatırım tesisinde ilk işlemesi yapılan mamul ürünün ikincil işlenmesine ve paketlenmesine yönelik yatırım teklifleri hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

(5) Aynı ürünün işlenmesine yönelik yatırım tesisi için aynı proje sahibi tarafından tekbir başvuru yapılır. Entegre bir tesisin birden fazla bölümlere ayrılarak başvuru yapılması durumunda, hiçbir başvuru hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

(6) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen önceden başlamış, kısmen yapılmış, yarım kalmış, faal olmayan tesislerin tamamlanmasına yönelik başvuruların hibe desteği kapsamında değerlendirilebilmesi için, mutlaka başvuruya söz konusu olan yatırımın orijinal amaçla aynı olması gerekir.

(7) Jeotermal, güneş, rüzgar ve benzeri alternatif enerji kaynakları kullanan sera yapımı proje teklifleri, belirtilen doğal enerji kaynaklarının sürekli kullanılabilmesine yönelik dönüştürme tesisleri ile sera yapımı projelerinin birlikte tek bir yatırım proje teklifi şeklinde verilmesi durumunda hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

(8) Ekonomik yatırımlar destekleme alt programı uygulama illeri: Adıyaman, Ardahan, Artvin, Batman, Bolu, Burdur, Çanakkale, Denizli, Gümüşhane, Hatay, Karaman, Konya, Malatya, Niğde, Rize ve Tokat.

Tarımsal altyapı yatırımlarını destekleme programı yatırım konuları

MADDE 11 – (1) 2007 yılında tarımsal altyapı yatırımlarının destekleme programı kapsamında, sadece şebekesi olan mevcut sulama tesislerinin basınçlı toplu sulama tesisine dönüştürülmesine yönelik iyileştirme ve geliştirme yatırımları için yapılacak başvurular kabul edilir. Yeni sulama şebekelerinin yapılmasına yönelik tekliflere destek verilmez.

(2) Tarımsal alt yapı yatırımı kapsamında proje başvurusu yapılacak mevcut sulama tesislerinin rehabilitasyonuna yönelik yatırım proje tekliflerinin, köy halkının çoğunluğuna hizmet götürmesi amaçlanır ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden gerekli izin alınır.

(3) Tarımsal alt yapı yatırımlarını destekleme alt programı uygulama illeri: Ardahan, Artvin, Bolu, Burdur, Çanakkale, Denizli, Gümüşhane, Hatay, Karaman, Konya, Niğde, Rize ve Tokat.

Yatırım süresi

MADDE 12 – (1) Yatırımların tamamlanması için son süre 30/11/2007 tarihidir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen tarih Tarım Reformu Uygulama Projesinin İkraz Anlaşması kapanış tarihi dikkate alınarak belirlenmiştir.

(3) İkraz Anlaşması kapanış tarihinin uzatılması durumunda yatırım projeleri, başvuruları kabul edilen proje sahiplerine değerlendirme kesin kararının tebliğ edilme tarihinden sonra, en fazla onbeş ayda, bu süre içinde kalmak kaydıyla proje sahiplerinin yüklenicilerle yapacağı uygulama sözleşmelerinden sonra ise en fazla oniki ayda tamamlanır.

(4) İkraz Anlaşmasında bu Yönetmeliğin üçüncü maddesinde belirtilen tadilatın yapılması durumunda yatırımcılar Bakanlık tarafından bilgilendirilir ve bu doğrultuda hibe sözleşmesi tadilatı yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Başvuru Sahiplerinde Aranılacak Özellikler

Ekonomik yatırımlar destekleme programı için başvuru sahiplerinde aranacak özellikler

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen illerde ve yine 10 uncu maddesinde belirtilen yatırım konularını gerçekleştirmek üzere hazırlanacak proje başvuruları bireysel başvuru ve grup başvurusu şeklinde yapılır.

(2) Bireysel başvurularda bireysel başvuru sahibinin, grup başvurularında başvuru sahibi tüzel kişinin Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulmuş diğer kayıt sistemlerine son başvuru tarihinden önce kayıtlı olması gerekir.

(3) Bireysel başvurularda bireysel başvuru sahibinin, grup başvurularında başvuru sahibi tüzel kişinin yatırım ilinde yerleşik olması zorunlu değildir.

(4) Ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım proje tekliflerinde, proje sahipleri diğer yatırımlara düşen ve hibeye esas proje toplam tutarının %50'si oranındaki katkı payının finansmanını kendi özkaynaklarından temin etmekte yükümlüdürler.

(5) Yatırım tutarının hibe desteği kısmı, kamu kaynakları kullanılarak karşılandığı için gerçek veya tüzel kişiler tarafından sağlanması gereken katkı payının finansmanında kamu kaynakları kullanılmaz. Bu nedenle de, ekonomik faaliyetlere yönelik proje konularına başvurabilecek kuruluşların ve ortaklıkların, idari ve mali açıdan tamamen kamudan bağımsız olması gerekir.

(6) Kamu kurum ve kuruluşları, bunların vakıf, birlik benzeri teşekkülleri ile bunların içinde bulunduğu ortaklıkların başvuruları program kapsamında değerlendirilmez.

(7) Proje sahipleri, farklı yatırım konularında birden fazla yatırım projesi için hibe başvurusunda bulunabilir. Ancak, hibe desteği miktarını arttırmak amacıyla bir yatırım tesisinin bölümler veya üniteler şeklinde ayrı ayrı projeler şeklinde başvurusu yapılamaz.

Bireysel başvuru sahiplerinde aranacak özellikler

MADDE 14 – (1) Son başvuru tarihinden önce Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulan diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olan gerçek kişiler, ekonomik yatırımlar destekleme programı yatırım konularına bireysel olarak başvurabilirler.

Grup başvuru sahiplerinde aranacak özellikler

MADDE 15 – (1) Bireylerin biraraya gelerek başvuru son tarihinden önce oluşturdukları;

- 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununda tanımlanan adi ortaklık, iş ortaklığı, kolektif şirket, limited şirket ve anonim şirket şeklinde kurulmuş olan şirketler,
- 5/6/1935 tarihli ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu veya 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri çerçevesinde kurulmuş olan vakıflar,
- İlgili kanunlara göre kurulmuş olan tarımsal amaçlı kooperatif ve birlikler ile bunların üst örgütleri, tüzel kişi olarak ekonomik yatırımlar destekleme programı yatırım konularına grup olarak başvurabilirler.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen kuruluşlar, kuruluş tüzüklerinde belirtilen çalışma konuları ile ilgili yatırım konularına başvurabilir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kuruluşların yapacağı grup başvurularında başvuru sahibi tüzel kişinin Bakanlık tarafından oluşturulan kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulmuş diğer kayıt sistemlerine son başvuru tarihinden önce kayıtlı olması gerekir.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen kuruluşların, tarıma dayalı yatırımların desteklenmesi programına proje başvurusu, ortaklık yapılması, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında ilgili kurullardan başvuru son tarihinden önce yetki almış olması ve bu yetki belgesini proje başvurularında ibraz etmiş olmaları gerekir.

Ekonomik yatırımlar destekleme programı için ortaklık başvurusu

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesi birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen tüzel kişilerin kendi aralarında oluşturacakları görev, sorumluluk ve katkı paylarının detaylı olarak gösterildikleri yasal ortaklıklar vasıtasıyla yapacakları başvurular da grup başvurusu olarak kabul edilir.

(2) Ayrıca, Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulan diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olmayan şirketler de, bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen nitelikleri sağlayan kuruluşlarla ortaklık yaparak ortak üye olarak projeye katılabilir.

(3) Proje başvuruları, mutlaka bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen ve aynı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen nitelikleri sağlayan kuruluşlar tarafından yapılır.

Tarımsal alt yapı yatırımlarını destekleme programına başvurabilecek kurum ve kuruluşlar

MADDE 17 – (1) Mevcut sulama tesislerinin basınçlı toplu sulama tesisine dönüştürülmesine yönelik iyileştirme ve geliştirme yatırım konularına kaymakamlıklar ve köylere hizmet götürme birlikleri başvurabilirler.

(2) Tarımsal alt yapı yatırımlarının destekleme programı kapsamındaki yatırım konularına köy ve mahalle muhtarlıkları, belediyeler, İl Özel İdaresi ve bunların vakıf, birlik gibi teşekkülleri ile bunların içinde bulunduğu ortaklıkların yapacakları proje başvuruları program kapsamında değerlendirilmez.

(3) Tarımsal alt yapı yatırımlarının destekleme programı kapsamındaki yatırım proje tekliflerinde, proje sahipleri kendi paylarına düşen ve hibeye esas proje toplam tutarının %25'i oranındaki katkı payının finansmanını kendi özkaynaklarından temin etmekle yükümlü ve sorumludur. Proje sahipleri tarafından, bu husus proje başvuruları sırasında açıklanır ve finans kaynaklarına ilişkin taahhütname veya destekleyici dokümanlar proje başvurularına eklenir.

(4) Tarımsal altyapı yatırımlarının destekleme programı kapsamındaki yatırım proje tekliflerinde, basınçlı toplu sulama tesisi tarla başına kadar yapılacak tesislerin inşası ile mal alımlarını içerir. Tarla içi tesisler ve ekipmanlar bireysel yatırım olarak değerlendirilir ve hibe desteği dışındadır.

(5) Tarımsal alt yapı yatırımlarının destekleme programı kapsamındaki yatırım proje teklifleri için, mutlaka Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden yatırımın yapılabilirliğine ilişkin uygun görüş yatırımcılar tarafından başvuru tarihinden önce alınmalı ve proje başvuruları ile ibraz edilmelidir.

(6) Tarımsal altyapı yatırımlarının destekleme programı kapsamındaki yatırım proje teklifleri için, yürürlükteki çevre ile ilgili yasal mevzuat hükümleri uyarınca çevreye uygunluğuna dair belge yatırımcılar tarafından başvuru tarihinden önce alınmalı ve proje başvuruları ile ibraz edilmelidir.

ALTINCI BÖLÜM

Hibeye Esas Proje Toplam Tutarları ve Destekleme Oranı

Ekonomik yatırımlar destekleme programı yatırım konularında destekleme oranı

MADDE 18 – (1) Ekonomik yatırımlar destekleme programı yatırım konuları proje tekliflerinde hibeye esas toplam proje tutarı, bireysel başvuru tekliflerinde 50.000 Yeni Türk Lirasını, grup başvuruları için ise 350.000 Yeni Türk Lirasını geçemez.

(2) Hibeye esas proje toplam tutarının %50'sine hibe yoluyla destek verilir.

(3) Hibe desteği, bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen kuruluşlardan KDV iadesi alanların yatırımlarında KDV hariç, diğer tüm yatırımlarda KDV dâhil toplam gider üzerinden hesaplanır.

(4) Proje toplam tutarının; bireysel başvuru tekliflerinde 50.000 Yeni Türk Lirasını, grup başvuruları için ise 350.000 Yeni Türk Lirasını aşması durumunda, artan kısmın proje sahiplerince aynı ve/veya nakdi katkı olarak finanse edilmesi ve yatırım süresi içinde tamamlanması gerekir. Bu durumun hibe başvurusu ile beraber taahhüt edilmesi şarttır.

(5) Ekonomik yatırımlar destekleme programı kapsamında küçük ve orta ölçekli ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım tesislerinin gerçekleştirilmesinin desteklenmesi amaçlandığından, başvuruda belirtilen proje toplam tutarı, bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen yatırımların tam olarak gerçekleşmesini sağlamalıdır.

(6) Aynı tarımsal ürünün işlenmesine yönelik bir yatırım projesinin, bu limitler içerisinde bölümler hâlinde ayrı ayrı proje başvuruları şeklinde sunulması, büyük ölçekli bir yatırım projesinin kısmi gerçekleştirilmesi veya bölümler/üniteler şeklinde etaplandırılarak program kapsamında yapılmasına yönelik olarak hazırlanan proje başvuruları kabul edilmez.

(7) Farklı tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik olarak birbirinden bağımsız yapılarda olması koşuluyla aynı başvuru sahibi tarafından birden fazla proje başvuru yapılabilir. Bu tip yatırım tesisleri aynı tapuya ait alanlarda ve/veya farklı farklı alanlarda yapılabilir. Proje başvuru sahipleri tarafından yapılacak birden fazla yatırım tesisi başvurularında, ortak kullanım amaçlı mal, inşaat işleri ve danışmanlık alımları yapılmaz. Her bir proje bağımsız olmalıdır.

Tarımsal altyapı yatırımlarını destekleme programı destekleme oranı

MADDE 19 – (1) Bakanlık tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak kabul edilen mevcut sulama tesislerinin basınçlı toplu sulama tesisine dönüştürülmesine yönelik yatırım proje tekliflerinde, hibeye esas toplam proje tutarı 400.000 Yeni Türk Lirasını geçemez.

(2) Hibeye esas proje toplam tutarının %75'ine hibe yoluyla destek verilir.

(3) Hibe desteği KDV dâhil toplam gider üzerinden hesaplanır.

(4) Proje toplam tutarının; 400.000 Yeni Türk Lirasını aşması durumunda, artan kısmın proje sahiplerince aynı katkı olarak finanse edilmesi ve yatırım süresi içinde tamamlanması gerekir. Bu durumun ilgilisi tarafından başvuru ile beraber taahhüt edilmesi şarttır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Proje Giderleri

Hibe desteği kapsamındaki proje gider esasları

MADDE 20 – (1) Tarıma dayalı destekleme programı kapsamında hibe desteği verilecek proje giderlerinin;

- Proje başvuruları kabul edilen ve kendileri ile hibe sözleşmesi akdedilen yatırımcılar tarafından hibe sözleşmesinden sonra gerçekleştirilmesi,
- Hibe sözleşmesi ekinde kabul edilen yatırım projesi başvurusunda belirtilmiş olması ve hibe desteği verilecek proje giderleri kapsamında olması,
- Hibe sözleşmesi ekinde kabul edilen proje bütçesinin hibeye esas proje giderleri limitinin, bireysel başvurularda 50.000; grup başvurularında 350.000 ve tarımsal alt yapı yatırımlarında 400.000 Yeni Türk Lirası içerisinde kalması,

ç) Hibe sözleşmesi ekinde kabul edilen iş planında öngörülen yatırım süresi içinde gerçekleşmesi,

d) Hibe desteği kapsamındaki kullanımların, İkraz Anlaşması ve tadilatları, Dünya Bankası Satın Alma Kılavuzları ve Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma el kitabında belirtilen kurallara uygun olarak satın alma işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve belgelere dayandırılması ve ibraz edilmesi, gerekir.

Gider kalemleri

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen esaslar çerçevesinde; öngörülen yatırım projesinin ayrılmaz bir parçası ve projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan aşağıda belirtilen giderler, ilgili bölümlerde belirtilen istisnalar geçerli olmak kaydıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

(2) Yatırım uygulamalarına ait;

- İnşaat işleri alım giderlerine,

b) Mal, makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine,

c) Danışmanlık hizmetleri alım giderlerine,

Tarım Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Programı kaynaklarından belirtilen oranlarda hibe desteği verilir.

(3) Yatırımcılar tarafından, proje kapsamında satın alınacak ve hibe desteği verilecek tüm mal, makine, ekipman ve malzeme, danışmanlık ve inşaat işleri yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler kapsamında sağlanır.

(4) Proje sahipleri ve ortakları tarafından sürekli çalıştırılan veya düzenli ya da dönüşümlü olarak işe alınmış kişiler, kamu çalışanları, kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlar yüklenici olamaz.

(5) Hibeye esas proje toplam tutarını oluşturan, hibe desteği verilecek proje giderleri mutlaka teknik proje ve piyasa etüdlerine dayandırılmalı, proje başvurularında ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

(6) Hibe sözleşmesine bağlanan hibeye esas proje tutarının yatırım süresince artırılma imkanı yoktur. Ancak, sözleşmeye bağlanan tutarı aşmamak kaydıyla gider kalemleri arasında ilgili maddelerde belirtilen kısıt ve limitlere aykırı olmamak üzere artırım/eksiltme gibi aktarımlar yapılabilir.

(7) Proje kapsamında yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler ve bunlara ait ödemeler, Yeni Türk Lirası (YTL) olarak yapılır.

(8) Proje sahibi, projenin tamamını veya projeyi mal alımı, inşaat ve danışmanlık gibi bölümler hâlinde ayrı ayrı ihale edebilir.

İnşaat işleri alım giderleri

MADDE 22 – (1) Tarım Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Programı kapsamında hibe desteği verilecek inşaat işleri alım giderleri, hibe talep edilen yatırım projesinin ayrılmaz bir parçası olan ve projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan inşaat işlerini kapsar.

(2) Ekonomik yatırımlar destekleme programı kapsamında, depolama, soğuk hava tesisleri ve alternatif enerji kaynakları kullanan sera yatırımları dışındaki yatırım konularında, hibeye esas toplam proje tutarı başlı başına bir inşaat faaliyetinden ibaret olan inşaat projeleri teklifleri kabul edilmez.

(3) Tarımsal altyapı yatırımlarının destekleme programına yönelik projelerinin tamamı, inşaat işleri ihale ve sözleşmeleri kapsamında yüklenicilerle yapılır. Bu kapsamda proje tekliflerinde tüm giderler inşaat işleri alım gideri olarak belirtilir. İnşaat işleri ihalesi kapsamı dışındaki mal, makine, ekipman ve malzeme alımlarına hibe desteği verilmez.

(4) İnşaatın yapılma yöntemi ile kullanılacak teknolojiyi açıklayan, inşaat işleriyle doğrudan ilgili malzeme, işçilik, makine, ekipman kullanım veya iş makinesi giderlerini kapsayan ve gider türü, ölçü birimi, miktar, birim fiyat ve tutar ayrıntılarını da ihtiva eden taslak yapım şartnameleri ve uygulama aşamalarını süreleriyle birlikte gösterir bir iş programı da proje başvuruları ekinde sunulur.

(5) İnşaat işleriyle ilgili projelerde, inşaat mimari ve uygulama projelerinin hazırlanmış ve bir suretinin incelenmek üzere hibe sözleşmesi ekinde sunulmuş olması gerekir.

(6) Ekonomik yatırımlar destekleme programı kapsamında yapılacak yatırım tesislerinde, hibeye esas toplam proje tutarı inşaat işleri alım gideri kapsamında, idari alan inşaat işleri tutarı toplam inşaat işleri tutarının yüzde yirmisini, alansal olarak ise idari alan, toplam inşaat alanının yüzde otuzunu aşamaz.

(7) Ekonomik yatırımlar destekleme programı kapsamında yapılacak yatırım tesislerinde, yatırım konusu işleme alanı dışında ihtiyaç duyulan idareye ait personel odaları, yatakhane, yemekhane, teşhir ve satış reyonu, beki kulübesi, bahçe duvarı, çit, tesis bahçesinin düzenlenmesi gibi bölüm ve bunlara ait giderler idari alan olarak değerlendirilir ve bu maddenin altıncı fıkrası gereği işlem görür.

(8) Mesken ve benzeri yapıları kapsayan proje başvuruları hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

(9) İnşaat işleri ile ilgili ulusal mevzuat gereğince alınması gerekli izin, ruhsat ve denetim işleri ve uygulamalarda yapılması zorunlu olan tüm işlemlerin yerine getirilmesinden yatırımcılar sorumludur.

Mal, makine, ekipman ve malzeme alım giderleri

MADDE 23 – (1) Tarım Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Programı çerçevesinde yapılacak yeni mal alımları, üretimi de içeren bir proje bütününe parçası olduğu takdirde finanse edilir.

(2) Program kapsamında hibe desteği verilecek yeni yatırımlar, sadece mal alım projeleri şeklinde olmalı, inşaat işlerini de kapsayan yatırım proje teklifleri şeklinde olmalıdır.

(3) Mevcut yatırımlarda teknoloji geliştirmeye ve kapasite artırmaya yönelik yatırım tekliflerinde sadece mal alımı tekliflerine hibe desteği verilir.

(4) Mal, makine, ekipman ve malzeme alımlarında, alım bedeli ile proje sahasına teslim giderleri, montaj giderleri ve eğitim giderleri tek bir mal alım faturası şeklinde düzenlenmesi durumunda hibe desteği verilir, ayrı ayrı faturalandırılması durumunda sadece mal alım bedeline hibe desteği verilir.

(5) Makine ve ekipman ile ilgili teknik bilgiler şartname şeklinde düzenlenerek proje başvuruları ekinde sunulur ve projede kullanım amacı belirtilir.

(6) Mal alım giderleri kapsamında, demirbaş eşya, mobilya, mefruşat alımı gibi giderler ve tesis tamamlandıktan sonra tesisin işletilmesine yönelik hammadde veya malzeme giderlerine hibe desteği verilmez.

(7) Tarımsal altyapı yatırımlarının destekleme programına yönelik projeler kapsamında yatırımın bir unsuru olan mal, makine, ekipman ve malzeme ihtiyaçları inşaat işleri ihale ve sözleşmeleri kapsamında yüklenicilerden sağlanır. Bu kapsamda proje tekliflerinde bu tür alım giderleri inşaat işleri alım gideri olarak belirtilir. İnşaat işleri ihalesi kapsamı dışındaki mal, makine, ekipman ve malzeme alımlarına hibe desteği verilmez.

Danışmanlık hizmetleri alımı

MADDE 24 – (1) Ekonomik yatırım proje sahipleri tarafından karar verilmek üzere aşağıda belirtilen pozisyonlar için danışmanlık hizmeti alınabilir ve sadece bu pozisyonların piyasa rayicisine uygun ücretleri hibeye esas proje maliyetine dâhil edilebilir.

a) Proje sorumlusu,

b) İnşaat işlerinde proje kontrolörü,

(2) Belirtilen pozisyonlar için alınacak danışmanlık hizmetlerinin süreleri ve taslak görev tanımları, yatırımın kapsamı ve süresi ile uyumlu olmalıdır.

(3) Gerek duyulan danışmanlık hizmeti alımları bireysel danışmanlar veya özel danışmanlık firmaları vasıtasıyla temin edilir.

(4) Danışmanlık hizmetlerinin toplam tutarı, hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje toplam tutarının %4'ünü geçemez.

(5) Danışmanlık hizmet alımları kapsamında, eğitim çalışmaları, toplantılar, basılı ve görsel malzeme, yasal izin ve ruhsat alım giderleri, ulusal, uluslararası standart, tescil belge hazırlık bedelleri veya yukarıda belirtilen pozisyonların dışında bir pozisyona yönelik alım giderlerine hibe desteği verilmez.

(6) Proje sahipleri ve ortakları tarafından sürekli çalıştırılan veya düzenli ya da dönüşümlü olarak işe alınmış kişiler, kamu çalışanları, kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlardan alınan danışmanlık hizmeti giderlerine hibe desteği verilmez.

(7) Yatırım proje teklifleri hibe desteği kapsamında değerlendirilen potansiyel yatırım sahipleri, inşaat tatbikat projelerini hazırlamak amacıyla hibe sözleşmesi imzalanması öncesi danışmanlık hizmeti alabilir.

(8) Tatbikat projesi hazırlanmasına yönelik hibe sözleşmesi öncesi yapılacak danışmanlık hizmet alımları da bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hariç diğer bentlerine uygun olarak gerçekleştirilmiş olmalıdır.

(9) Tatbikat projesi hazırlanmasına yönelik danışmanlık hizmet alımlarının hibe desteği kapsamında değerlendirilecek toplam tutarı, hibeye esas inşaat işleri toplam tutarının %5'ini geçemez. Ayrıca, hibe desteği kapsamındaki toplam danışmanlık giderleri toplamı hiçbir zaman bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen tutarı aşamaz.

Proje kaynaklarından karşılanamayacak giderler

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmeliğin 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelerinde açıklanan proje giderlerine uygun olmayan giderlere ilave olarak hibe desteği verilmeyecek olan giderler şunlardır:

a) Her türlü borç ödemeleri,

b) Faizler,

c) Başka bir kaynaktan finanse edilen harcama ve giderler,

ç) Kira giderleri,

d) Kur farkı giderleri,

e) Arazi, arsa ve bina alım bedelleri,

f) Bina yakıt, su, elektrik ve apartman aidat giderleri,

g) Nakliye giderleri,

ğ) Bankacılık giderleri,

h) Denetim giderleri,

ı) KDV de dâhil iade alınan veya alınacak vergiler,

i) İkinci el mal alım giderleri.

(2) Program kapsamında; projenin kabul edilmiş veya kabul edilmemiş olması dikkate alınmaksızın başvuru sahipleri tarafından hibe başvurusu hazırlanmasına ilişkin yapılan hiçbir harcama karşılanmaz; bu giderlerden dolayı herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük üstlenilmez.

(3) İkras Anlaşması ve tadilatları ile Dünya Bankası Satınalma Kılavuzlarında ve Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma el kitabında belirtilen kurallara uygun olarak satın alınması gerçekleştirilmeyen, belgelendirilmeyen ve ibraz edilmeyen her türlü satınalma giderleri, hibeye esas gider kapsamında olsa dahi, hibe desteğinden karşılanmaz.

Aynı katkılar

MADDE 26 – (1) Proje sahiplerinden, ortaklarından veya işbirliği yapılan kişi ve kuruluşlardan herhangi biri tarafından hibe sözleşmesi öncesi edinilmiş arazi, bina, mal, malzeme, makine ve ekipmanlar, aynı katkı olarak proje yatırım tutarına dâhil edilmez.

(2) Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra, hibeye esas proje giderleri dışında özkaynaklarını kullanarak aynı katkı olarak yatırımcılar tarafından bina, mal, malzeme, makine ve ekipman ile işgücüne yönelik olarak yapılacak herhangi katkı, proje için öngörülebilen en fazla 15 aylık süre içinde tamamlanması koşulu ile aynı katkı olarak değerlendirilecektir. Ancak, iş takvimleri ve uygulamalar sırasında bu katkıların, hibeye esas proje giderlerine yönelik kullanımlar yapılmadan önce veya eşzamanlı olarak yatırımcı tarafından tamamının gerçekleştirilmesi zorunludur. Proje sahipleri, bu hususları başvuru formlarında taahhüt ederler.

(3) Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra yatırımcılar tarafından gerçekleştirilecek ve hibeye esas proje giderleri dışında olan aynı katkılar hibeye esas proje giderleri kapsamında öngörülmüş satın almılardan ayrı bağımsız ihaleler veya gerçekleştirilmeler şeklinde yapılır. Yatırımcılar, uymakla yükümlü oldukları yürürlükteki mevzuat uyarınca satın alım işlemlerini gerçekleştirir.

(4) Aynı katkı olarak taahhüt edilen işlerin öngörülen nitelik ve nicelikte gerçekleştirilmesi şarttır. Bu husus İl Müdürlüğü tarafından izlenir.

(5) Bu kapsamda yapılacak aynı katkılar, yatırımcının yapmakla yükümlü olduğu katkı payının yerine ikame edilemez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Proje Başvuruları

Başvuru zamanı

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanan proje teklifleri, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 60 gün içinde il müdürlüklerine teslim edilir.

Başvuracılara sağlanacak teknik destek

MADDE 28 – (1) İl müdürlükleri bünyesinde, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım alt programlarının uygulanması amacıyla kırsal kalkınma il proje yürütme birimleri kurulur. Proje hazırlayarak başvuracak kişi, kuruluş ve kurumlar, program konusunda il proje yürütme birimlerine başvurarak ihtiyaç duyulan teknik desteği herhangi bir bedel ödemeden alabilirler.

(2) İl proje yürütme birimlerine verilecek teknik destek, proje hazırlanmasında karşılaşılabilecek sorulara cevap vermekle sınırlı olacak ve projenin kabul edilmesi konusunda bir taahhüt niteliği taşıyamaz.

(3) İl proje yürütme birimlerinin, yatırımcılara proje hazırlama sorumluluğu yoktur.

(4) Bu Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun olarak hazırlanacak, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programına ait uygulama rehberleri, başvuru formları ve bilgilendirici dokümanlar ile satın alma el kitabı potansiyel yatırımcılara verilir.

(5) Bakanlık tarafından düzenlenecek il çalıştayları, bilgilendirme toplantıları ve internet sayfası vasıtasıyla ilgililere bilgi aktarılır.

(6) Bakanlık tarafından, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı uygulamaları konusunda il proje yürütme birimi ve il proje değerlendirme biriminde görev alacak kişilere yönelik eğitim programları düzenlenir.

Başvurulacak yerler

MADDE 29 – (1) Proje sahipleri projenin gerçekleştirileceği ilde bulunan il müdürlüklerine başvurur. Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı ile ilgilenen tüm kişi, kuruluş ve kurumlar, ilk resmi başvurularını il müdürlüklerine yaparlar.

(2) İl müdürlükleri tarafından teslim alınacak proje başvurularının tamamı, başvuru son tarihinden sonra il proje değerlendirme birimine teslim edilir.

Başvuru şekli

MADDE 30 – (1) Proje başvuruları;

a) Bu Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddelerinde belirtilen illerde gerçekleştirilmek üzere hazırlanır.

b) Bu Yönetmeliğin 10 ve 11 inci maddelerinde belirtilen yatırım konularını gerçekleştirim ek amacıyla hazırlanır.

c) Bu Yönetmeliğin 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddelerinde belirtilen niteliklere sahip kişi, kuruluş ve kurumlar tarafından gerçekleştirilmek üzere hazırlanır.

ç) Bakanlık tarafından yayınlanacak uygulama rehberi eki başvuru formuna ve içeriğine uygun olarak hazırlanır.

(2) Başvurular, kapalı zarf içinde taahhütlü posta yoluyla, kurye ile ya da elden teslim edilir ve başvuru sahibine tarihli teslim alma belgesi il müdürlükleri tarafından verilir.

(3) E-posta ve faks gibi başka yöntemlerle gönderilen, başka bir adrese gönderilen veya son başvuru tarihinden sonra il müdürlüğüne ulaşan başvurular kabul edilmez.

(4) Kapalı zarfın üzerine, başvuru sahibinin adı ve adresi, projenin adı ve "Değerlendirme Oturumundan Önce Açmayız" ibaresi büyük harflerle yazılır.

(5) Proje başvuruları iki suret olarak yatırımcılar tarafından hazırlanır ve il müdürlüklerine başvuru son tarihine kadar teslim edilir. Hibe başvuru formu ve ekleri aynı zamanda elektronik olarak CD ortamında da verilir. Destekleyici dokümanların CD ortamında verilmesi gerekmektedir.

(6) El yazısı ile yapılan başvurular ve başvuru sahibi tarafından imzalanmamış başvurular kabul edilmez.

Yatırım başvurularında ek bilgi talepleri ve karşılanması

MADDE 31 – (1) Gerek projelerin hazırlanması gerekse başvuru sırasında doğabilecek tereddütlerin giderilmesi için başvuru sahipleri, Ek-1'de belirtilen e-posta, faks ve internet adreslerinden bilgi edinebilir ve Bakanlık tarafından ilan edilecek tarihe kadar yazılı olarak başvurabilir.

(2) Ek bilgi talebini içeren tüm sorular cevapları ile birlikte, Ek-1'de belirtilen internet adreslerinde "Sıkça Sorulan Sorular ve Cevaplar" şeklinde yayımlanır.

(3) İl müdürlükleri, başvuru sahiplerince uygulama rehberi ve diğer bilgilendirici dokümanlarda açıklanmayan hususlara dair kendilerine iletilecek soruların cevaplarını yukarıda belirtilen yollarla başvuru sahiplerine iletmesini sağlar. Sorular ve cevaplar son başvuru tarihinden bir hafta öncesine kadar belirtilen adreslerde yayımlanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Proje Başvurularının İl Düzeyinde Değerlendirilmesi

İl proje değerlendirme birimi

MADDE 32 – (1) Proje kapsamındaki illerde, başvurusu alınan projelerin ilk değerlendirmesi bu bölümde belirtilen kriterlere göre, valinin görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında il özel idare temsilcisi, il müdürlüğü, bayındırlık ve iskan il müdürlüğü, il ticaret borsası ve/veya ziraat odası temsilcisi ile proje konusuyla ilgili kamu kurumu, üniversite, sivil toplum kuruluşu yetkili temsilcilerinden teşkil edilecek il proje değerlendirme birimleri tarafından yapılır.

(2) İl proje değerlendirme biriminin oluşturulması ve çalışma şekilleri il valilikleri tarafından belirlenir ve taraflara duyurulur. İl proje değerlendirme birimleri en az beş, en fazla dokuz temsilciden oluşur.

(3) İl proje değerlendirme birimlerine, değerlendirme sürecinde gerekli tüm teknik ve lojistik desteği sunmak, özet tabloların doldurulması ve değerlendirilmesi ile ilgili verilerin muhafazasında, proje özetlerinin düzeltilmesinde çalışmak amacıyla diğer kamu kurum ve kuruluşlarından personel görevlendirilebilir.

(4) İl müdürlükleri tarafından teslim alınıp son başvuru tarihinde il değerlendirme birimine teslim edilen proje başvuruları, son başvuru tarihini takip eden beş iş günü içinde yapılacak ilk toplantıda, belirtilen kriterlere göre değerlendirilmeye başlanır. İl proje değerlendirme birimi bu değerlendirmeleri en geç onbeş gün içinde tamamlar.

(5) İl müdürlükleri bünyesinde, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programının uygulanması amacıyla kurulmuş il proje yürütme birimlerinde görevlendirilen personelde gerek duyulması hâlinde il proje değerlendirme biriminde görev alabilir.

(6) Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi tarafından görevlendirilecek danışmanlar ve düzenlenecek eğitim çalışmalarını il proje değerlendirme birimlerine değerlendirme sürecinde destek verilir.

Yatırım başvurularının idarî uygunluk açısından incelenmesi

MADDE 33 – (1) İl proje değerlendirme birimleri, öncelikli olarak proje başvuru evraklarını Ek-2'de yer alan "Başvuruların İdarî Uygunluk Kontrol Listesi"ne

göre eksiksiz ve tam olması yönünden inceler.

(2) Tam olarak teslim edilen başvurular ve ekleri, bu Yönetmeliğin 34 ve 35 inci maddelerinde açıklanan, başvuranların ve projenin yeterliliği kriterleri açısından değerlendirilmeye alınır.

Başvuru sahiplerinin, ortaklarının ve projelerin uygunluğu açısından incelenmesi

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmeliğin 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddelerinde belirtilen kriterlere göre başvuru sahiplerinin, ortakların, eğer varsa ilişkili kurumların ve projenin uygunluğunun incelenmesi Ek-3'te yer alan "Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu" kriterlerine göre yapılır.

(2) Bu Yönetmeliğin 33 üncü maddesi ile bu madde uyarınca yapılan uygunluk kontrollerinde proje sahipleri tarafından verilmiş hiçbir evrakta düzeltme yapılmaz, yaptırılması talep edilmez ve uygunluk kriterlerini sağlamayan ve eksik proje başvuruları değerlendirme dışında tutulur.

Başvuruların il bazında ön değerlendirme kriterleri açısından değerlendirilmesi

MADDE 35 – (1) Ekonomik yatırımlara yönelik proje başvurularının il bazında yapılacak ön değerlendirmelerinde, başvuru sahibinin niteliği, yatırım yerinin karakteristiği, yaratacağı istihdam sayısı, yatırımın büyüklüğü, yatırım yapılacak yerdeki tarımsal üretimle ilişkisi, Bakanlık politikaları ile uyumu gibi kriterler gözönüne alınır.

(2) Ekonomik yatırımlar kapsamında tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik ön değerlendirme kriterleri Ek-4/A'da, ve ekonomik yatırımlar kapsamında alternatif enerji kullanan sera yapımına yönelik ön değerlendirme kriterleri ise Ek-4/B'de belirtilmiştir.

(3) Tarımsal alt yapı yatırımları basınçlı sulama tesislerine yönelik yatırımlar ön değerlendirme kriterleri Ek-4/C'de belirtilmiştir.

(4) Proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak almış ve üzerinde proje puanı almış olan proje başvurular genel değerlendirilmeye alınır.

(5) Tarımsal alt yapı yatırımları basınçlı sulama tesislerinin rehabilitasyonuna yönelik başvurularında, proje başvuruları ile birlikte işletme planları istenmediği için genel değerlendirme kriterlerine göre değerlendirme yapılmaz.

(6) Proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak almış ve üzerinde proje puanı almış olan proje başvuruları için İl Proje Değerlendirme Birimi tarafından teknik yapılabirlik, yatırım faaliyetine uygunluk, maliyetlerin piyasa fiyatlarına uygunluğu, çevresel değerlendirme gibi il düzeyinde hibe sözleşmesi akdinden sonra verilecek ruhsat, izin ve benzeri yasal zorunluluklar açısından ilgili birimlerce incelemeler yaptırılmalı ve inceleme sonuçları bir rapora bağlanmalıdır.

Genel değerlendirme kriterleri

MADDE 36 – (1) Proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak almış ve üzerinde proje puanı almış olan ve İl Proje Değerlendirme Birimi tarafından hazırlanan yukarıdaki fıkrada açıklanan rapor kapsamında uygun ve yeterli görülen proje başvuruları, Ek-5'te yer alan "Genel Değerlendirme Cetveli" kriterlerine göre puanlandırılır ve bu puanlamalarda;

a) Projenin uygulandığı dönem boyunca faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve gerekirse projenin finansmanını sağlayacak istikrarlı ve yeterli mali kaynaklara sahip olmaları,

b) Teklif edilen projeyi başarıyla tamamlayabilmek için gereken profesyonel yeterliliklere sahip olmaları,

c) Varsa ortaklık yapısı,

dikkate alınır.

(2) Ayrıca, projenin uygunluğu, teklif çağrısında belirtilen amaçlarla tutarlı olması, kalitesi, yaratması beklenen etki, sürdürülebilirliği ve maliyet etkinliği gibi unsurlar da gözsetilir.

(3) Genel değerlendirme kriterleri puanlama amacıyla bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, aşağıdaki kurallar uyarınca 1 ve 5 arasında bir puan verilir:

1 = Çok zayıf,

2 = Zayıf,

3 = Yeterli,

4 = İyi,

5 = Çok iyi.

(4) En yüksek puanları almış olan başvurulara öncelik verilir.

(5) Ek-5 "Genel Değerlendirme Cetveli"nde yer alan "Bölüm 1. Mali ve Proje Gerçekleştirilme Kapasitesi" kriterlerinden asgari yeterli puanı oniki olacaktır. Toplam onikiden daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

(6) Ek-5 "Genel Değerlendirme Cetveli"nde yer alan "Bölüm 2. Uygunluk" kriterlerinden asgari yeterli puanı onsekiz olacaktır. Toplam onsekizden daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

(7) Genel değerlendirme kriterlerinden toplam almış beş ve üzeri puan alan yatırım tekliflerinin değerlendirilmesine devam edilir.

İl proje değerlendirme raporu

MADDE 37 – (1) Genel değerlendirme kriterlerinden toplam almış beş ve üzeri puan alan yatırım teklifleri ile proje başvurusunda bulunmuş ve değerlendirme süreçlerinde incelenmiş tüm yatırım tekliflerine ait İl Proje Değerlendirme Birimi tarafından hazırlanan değerlendirme raporlarının bir sureti, il müdürlüğü vasıtasıyla Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine gönderilir.

(2) Başvuru sahiplerine ait başvuru dosyalarının tümü İl Müdürlükleri tarafından muhafaza edilir. İl proje değerlendirme raporları ile birlikte hibe başvuru dosyaları Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine gönderilmez. Ancak yazılı talepte bulunulması durumunda ilgili dosyaların bir sureti ve/veya elektronik kopyası, Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine ve / veya Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Hibe başvurusu reddedilme nedenleri

MADDE 38 – (1) İl proje değerlendirme birimi tarafından değerlendirme kriterlerine göre yapılan inceleme sonucu alınan proje başvurularının reddedilme kararı, tüm projelerle ilgili Bakanlık onayı tamamlandıktan sonra il müdürlüğü tarafından proje sahiplerine bildirilir.

(2) Başvuruyu reddetme kararının aşağıdaki gerekçelere dayanması zorunludur.

a) Başvurunun müracaat tarihinden sonra alınması,

b) Başvurunun eksik veya belirtilen usul ve esaslara göre uygun hazırlanmaması,

c) Başvuru sahibi ve ortaklarının uygun şartlara sahip olmaması,

ç) Teklif edilen faaliyetin program kapsamında olmaması,

d) Teklifin uygulama için öngörülen azami süreyi aşması,

e) Hibeye esas proje tutarının ve talep edilen katkının duyurulmuş olan azami miktarı aşması,

f) Teklifin teknik yapılabirlik, yatırım faaliyetine uygunluk, maliyetlerin piyasa fiyatlarına uygunluğu, çevresel değerlendirme gibi kriterler ile ruhsat, izin ve benzeri yasal zorunluluklar için uygun olmaması ve/veya yetersiz olması,

g) Başvuru formu ve ekleri içindeki bütçe rakamlarının birbirleri ile tutarsız olması,

ğ) Teklifin, ön değerlendirme kriterlerine göre diğer tekliflerden daha yetersiz olması.

ONUNCU BÖLÜM

Nihai Değerlendirme Kararı ve Hibe Sözleşmesi

Değerlendirme nihai kararı

MADDE 39 – (1) Programın finansmanı için tahsis edilmiş ödenek tutarının, ekonomik faaliyetler ve tarımsal altyapı yatırımlarına kullanılacak oran ve/veya tutarının Bakanlık tarafından belirlenmesinden sonra, başvuru sayısına ve proje için tahsis edilmiş bütçe kaynaklarına bağlı olarak, merkez proje değerlendirme komisyonu tarafından gelen projelerin kapsadığı iller ve konu başlıkları içerisinde bir denge oluşturmak amacıyla değerlendirilir.

(2) Bu değerlendirmede, her bir yatırım konusundan/kategorisinden en az bir örnek uygulanabilir olması, her bir proje ilinde eşite yakın hibe desteğinin verilmesi ve yüksek puan almış başvuruların hibe desteğinden öncelikli yararlandırılması amaçlanır.

(3) Ekonomik yatırım ve tarımsal altyapı yatırımlarına yönelik olarak tahsis edilen hibe tutarı ve proje sayısı konusunda her bir il için herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Ancak illere tahsis edilecek hibe tutarı, Bakanlık tarafından uygunluğu tespit edilen projelerin sayısı ve yatırım tutarına göre belirlenir.

(4) Merkez proje değerlendirme komisyonu tarafından yapılan değerlendirme, Bakanlığın onayı ile kesinleşir.

(5) Bakanlığın bir başvurusu reddetme ya da hibe vermeme kararı kesindir.

Değerlendirme sonuçlarının açıklanması

MADDE 40 – (1) Değerlendirmenin Bakanlıkça onaylanmasından sonra, kesin karar Bakanlık tarafından il müdürlüklerine yazılı olarak bildirilir.

(2) Değerlendirme kesin kararı ayrıca Ek-1’de de belirtilen Bakanlık, TEDGEM ve TRUP’e ait internet sitelerinde yayımlanır.

(3) İl müdürlükleri kendilerine iletilen değerlendirme kesin kararını, proje sahiplerine yedi iş günü içinde yazılı olarak iletilir.

Tatbikat projeleri ve kesin bütçelerin hazırlanması

MADDE 41 – (1) Proje teklifleri hibe desteği kapsamında değerlendirilen proje sahipleri, kendilerine yapılan bildirim tarihinden itibaren bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen yatırım süresi içinde yatırım teklifine ilişkin yükümlülüklerini tamamlamak zorundadır.

(2) Proje başvuru aşamasında özellikle inşaat işlerine yönelik mimari ve tatbikat projelerini hazırlamış olan proje sahipleri hibe sözleşmesi imzalamadan önce mutlaka tatbikat projelerini hazırlamak, ilgili yasalara gereğince alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamak zorundadırlar.

(3) Proje başvuru hazırlığı, başvuru son tarihi ve değerlendirme kesin kararının bildirim arasında geçen sürede ve/veya tatbikat projelerinin hazırlanması sonucunda oluşacak girdi fiyatlarındaki değişimlerden dolayı proje sahipleri hibe sözleşmesi öncesi bütçe revizyonu talebinde bulunabilirler.

(4) Tatbikat projelerinin hazırlanması, ilgili yasalara gereği alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlanması için başvuru sahipleri tarafından kullanılacak en fazla süre için, bu maddenin birinci fıkrası ve bu Yönetmeliğin 43 üncü maddesi dördüncü fıkrası dikkate alınır.

(5) Bütçe değişiklik talepleri kesinlikle hibeye esas toplam proje tutarında bir artırma neden olamaz. Ancak, hibeye esas toplam proje tutarında artırım yapmama şartıyla toplamı oluşturan gider kalemleri arasında değişiklikleri içerebilir.

(6) Hibeye esas toplam proje tutarının üzerinde bütçe artırım talepleri ancak proje başvuru sahibinin bu miktar işi aynı ve/veya nakdi olarak hibe desteği dışında yüzde yüz kendisinin finanse etmesi ve/veya gerçekleştirilmesi koşuluyla kabul edilebilir. Toplam proje tutarının değişimine neden olacak bir artırım tutarı da, başvuru aşamasında belirtilmiş olan toplam proje tutarında en fazla yüzde yirmi artışa izin verilir.

(7) Proje başvurularında hibe sözleşmesi öncesi yapılması talep edilecek herhangi bir değişiklik talebi kesinlikle değerlendirme sürecinde puanlandırılan değerlendirme kriterleri açısından alınmış toplam proje puanında azalma şeklinde bir sonuca neden olmaz.

(8) Proje başvuru aşamasında tatbikat projeleri, ilgili yasalar gereği alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamış proje sahipleri ile bütçe revizyon talebinde bulunmayan proje sahipleri değerlendirme kesin kararı bildirimini takiben il müdürlükleri ile hibe sözleşmesi imzalar.

Hibe sözleşmesi

MADDE 42 – (1) Hibe sözleşmesi, il müdürleri ile proje başvurusunda bulunan yatırım sahipleri arasında akdedilir, Bakanlığın onayı ile yürürlüğe girer.

(2) Hibe sözleşmesi içerik ve formatı Bakanlık tarafından yayımlanan uygulama rehberinde tüm taraflara önceden duyurulur.

(3) Proje sahiplerinin hibe kaynaklarından yararlanabilmesi için hibe sözleşmesini imzalaması önkoşuldur.

(4) Kendilerine yapılan bildirim takip eden üç ay içinde il müdürlükleri ile hibe sözleşmesi imzalamayan veya hibe sözleşmesi eki dokümanları tamamlamayan yatırımcıların proje başvuruları ve bunlara ilişkin değerlendirme sonuçları iptal edilir.

Hibe sözleşmelerinde teminat alınması

MADDE 43 – (1) Ekonomik yatırımlarda proje sahibi, hibe sözleşmesine konu olan toplam proje tutarının %10’u tutarında ve yatırım süresince geçerli banka teminat mektubu verir veya hibe sözleşmesinde belirtilen toplam proje tutarının %5’ini il müdürlüğüne belirlenecek bir yetkili ile açılacak ortak hesaba, hibe sözleşmesinin akdinden önce yatırır.

(2) Teminat tutarı, kısmi banka teminat mektubu, kısmi ortak hesaba yatırılacak nakdi tutar veya birden fazla banka teminat mektubu olarak düzenlenebilecektir. Ancak bu durumda toplam tutar mutlaka hibe sözleşmesine konu olan toplam proje tutarının %10’u tutarından az olamaz.

(3) Teminat mektubunun bir kopyası veya ortak hesaba ait banka dekontu hibe sözleşmesinin bir sureti ile birlikte Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine gönderilir.

(4) Teminat mektuplarının geçerlilik süresi en az yatırım süresi kadar olmalı, yatırım süresi ile ilgili değişikliklerde teminat mektupları geçerlilik sürelerinde buna uyumlu olarak değiştirilmelidir.

(5) Teminat mektubu ve ortak hesaba yatırılan tutar, hibe sözleşmesinde yatırımcı tarafından taahhüt edilen aynı katkının da başvuru sahibi tarafından tamamlanması ve proje uygulamasının sona ermesinden sonra proje sahibinin talebi üzerine il müdürlüğüne iade edilir.

(6) Hibe sözleşmesinin, sözleşmede yer alan nedenlerle fesh edilmesi hâlinde teminat mektubu veya ortak hesapta bulunan meblağ Hazine adına irat kaydedilir.

(7) Hibe sözleşmesine Bakanlık tarafından onay verilmemesi durumunda, teminat mektubu veya ortak hesapta bulunan meblağ başvuru sahibine iade edilir.

Hibe sözleşmesi akdi

MADDE 44 – (1) Hibe sözleşmesi, il müdürlüğü ve proje sahipleri arasında üç adet olarak akdedilir. Hibe sözleşmesinin taraflarca imzalanmış bir adedi ve diğer iki surete ait onay sayfaları il müdürlüğü tarafından Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine gönderilir.

(2) Bakanlık tarafından hibe sözleşmesi ve eki belgelerin incelenmesi sonucunda onay verilen hibe sözleşmesinin onay sayfaları il müdürlüğüne iletilir.

(3) Onay verilmiş hibe sözleşmesinin asıllarının bir adedi il müdürlüğüne, bir adedi de proje sahibince muhafaza edilir.

Hibenin nihai tutarı

MADDE 45 – (1) Hibenin azami miktarı, hibe sözleşmesinde gösterilir ve önerilen bütçeye uygun olarak belirlenir. Hibe sözleşmesinde yer alan azami tutar üst limit niteliğindedir. Hibenin nihai tutarı, fiili gerçekleştirmeler ve tahakkuklar sonrasında ortaya çıkar.

(2) Hibe miktarları, bu Yönetmeliğin 18 ve 19 uncu maddelerinde belirtilen tutar ve oranları kesinlikle aşamaz.

Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi

MADDE 46 – (1) Proje sahibi, projeyi hibe sözleşmesi koşullarına uygun olarak icra etmediği takdirde Bakanlığın ödemeleri askıya alma ve/veya hibe sözleşmesini feshetme hakkı saklıdır. Bu durumda Bakanlık, ayrıca hibe miktarını azaltabilir ve/veya hibe kaynaklarından ödemiş olan meblağların tamamen veya kısmen geri ödenmesini talep edebilir.

(2) Hibe sözleşmeleri devredilemez. Ancak yatırım sahibinin vefatı durumunda talep etmeleri durumunda kanuni mirasçılar ile hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Uygulamalar, Satınalmalar ve Ödemeler

Proje uygulamalarının izlenmesi

MADDE 47 – (1) Proje sahipleri, hibe sözleşmesi akdinden sonra, teklif ve kabul edilen projeye hibe sözleşmesi hükümlerine göre projeyi uygulamaya başlar.

(2) Projelerin uygulamalarının kontrolü, izlenmesi ve değerlendirilmesi proje kapsamındaki iller bünyesindeki il müdürlüklerinde teşkil edilecek, il proje yürütme birimlerinde yapılacaktır. Bu birimler gerek olması durumunda ilgili kamu kurumu elamanları ile takviye edilir.

(3) Proje uygulamaları, Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi, Bakanlık veya bu birimlerce görevlendirilecek elemanlarca da izlenir.

(4) Proje uygulamalarının hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespiti hâlinde, proje sahiplerine yedi iş günü içinde uygulamaların hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmesi konusunda il müdürlüğü tarafından bir ihtar yazısı yazılır ve konu hakkında Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi en geç beş iş günü içinde bilgilendirilir.

(5) Yazının karşı tarafa tebliğ tarihini izleyen yirmi iş günü içinde projenin hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmeye başlandığının tespit edilmemesi hâlinde, hibe sözleşmesi fesih süreci il müdürlüğü tarafından başlatılır ve Bakanlık bilgilendirilir.

Uygulama sözleşmeleri

MADDE 48 – (1) Proje sahipleri, proje uygulamasında yapacakları her türlü mal, makine, ekipman ve malzeme, danışmanlık hizmet ve inşaat işi satınalma ihalelerinde, 13/7/2001 tarihli ve 24461 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ve 17/3/2005 tarihinde değişiklik yapılan 4631-TU numaralı İkraz Anlaşması ile Dünya Bankası tarafından yayımlanan "IBRD İkrazları ve IDA Kredileri Kapsamında Satınalma Kılavuz"larında ve Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma el kitabında belirtilen kurallara uygun hareket ederler.

(2) Yatırımcılar tarafından hazırlanacak ihale dokümanları keşif bedelleri, ihale sonucunda imzalanacak uygulama sözleşmeleri tutarları ve uygulamalara ilişkin hakediş tutarları, hibe sözleşmesinde gider için belirtilmiş tutarın kesinlikle üstünde olamaz.

(3) Proje sahipleri, hibe sözleşmesi hükümleri ve proje tekliflerine uygun olarak yaptıkları inşaat, mal, makine, ekipman, malzeme ve danışmanlık hizmet almalarına ilişkin ihale ile ilgili belgelerin iki suretini yüklenicilerle sözleşme yapmadan önce, il müdürlükleri bünyesindeki il proje yürütme birimlerine verirler.

(4) Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilecek tüm satın alma işlemlerine yönelik olmak üzere, mutlaka il müdürlüklerinin yazılı uygunluk görüşü bulunur.

(5) Her alım kategorisine ait ilk almarda, il müdürlükleri alma ait dosya ile dosya hakkındaki değerlendirmesini Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine iletir. Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi dosya üzerinde yapmış olduğu değerlendirme sonucunu en kısa sürede il müdürlüğüne iletir.

(6) İlk alım dosyaları olmadığı için Kırsal Kalkınma Merkez Birimi uygun görüşüne sunulmamış, ancak il müdürlüğü tarafından uygun görüş verilmiş satın alım işlemlerine ait dosyalar İl Müdürlüklerinde muhafaza edilir. Sadece il müdürlüğü onay sayfası ile uygulama sözleşmesinin bir sureti Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine iletilir.

(7) Satın alım dokümanlarının İl Müdürlükleri tarafından yazılı olarak uygun bulunmasından sonra proje sahibi yüklenici ile sözleşme yaparak sipariş mektubunu düzenler.

(8) Satın alım dokümanlarının il proje yürütme birimi ve/veya Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi tarafından yapılan incelemesinde, işlemlerin uygun bulunmaması durumunda, proje sahibi satın alım işlemini uyarılar doğrultusunda yeniler.

(9) Proje sahipleri, onay yazısının kendilerine tebliğinden sonra, yüklenicilere gönderilen sipariş mektubu ile imzalanan sözleşmelerin aslı ve iki suretini, il müdürlükleri bünyesindeki il proje yürütme birimlerine ilgili sözleşmeler imzalandıktan sonra en geç on iş günü içinde teslim eder. Belgelerin suretlerinin aslına uygunluğu onaylandıktan sonra belgelerin asılları proje sahiplerine iade edilir.

(10) İhale ile ilgili tüm belgeler, ihale sürecinin Dünya Bankası kurallarına uygun olarak yapıldığını belirten bir yazı ile birlikte istenmesi durumunda, sonradan inceleme amacıyla, il proje yürütme birimleri tarafından Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine gönderilir.

(11) Ayrıca, yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen ve ön incelemesi yapılmayan tüm satın alım dokümanları Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimi, Bakanlık ve bunlar tarafından görevlendirilecek kişiler tarafından yerinde de sonradan incelenir.

Proje harcamalarının kontrolü

MADDE 49 – (1) Proje sahipleri, satın alınan mal, danışmanlık hizmet ve inşaat işlerine ait fiili gerçekleştirmelerden sonra uygulama sözleşmelerinde belirtilen dönemlerde düzenlenen aylık ödeme taleplerini aylık ilerleme raporları ile beraber il müdürlüğüne üç nüsha hâlinde teslim eder. 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş irsaliye, makbuz, fatura, ücret bordrosu gibi belgeler ile proje sahipleri tarafından ödenmesi gereken meblağın ödendiğine dair banka dekontu ve mal veya hizmetin alındığına dair belgeler aylık ilerleme raporu ekinde verilir.

(2) Ayrıca, proje sahipleri, mal, makine, ekipman ve malzeme, danışmanlık hizmeti ile inşaat işleri alımlarını yaptıkları ve ödemenin yapılacağı kişi, şirket ve kuruluşların banka hesap numaralarını, vergi numaralarını, gerekli olacak diğer bilgileri ve ödenecek meblağı gösteren listeyi de aylık ilerleme raporu ile verir.

(3) İl proje yürütme birimi; beş gün içinde belgeleri hibe sözleşmesi ve mevzuata uygunluğu ile proje amaçlarına uygunluğu açısından kontrol edip onayladıktan sonra, aylık ilerleme raporları ile eki belgeleri asıllarına uygunluğu onaylanmış bir suretini, uygulamaların ilgili mevzuat, Dünya Bankası usul ve esasları ile 4631-TU numaralı İkras Anlaşması hükümlerine uygun olarak yapıldığını ve yatırımcının kendi katkısını ödemediğini teyit eden, ilgili sözleşmeler kapsamında temin edilen mal ve hizmetlerin uygulama sözleşmelerine ve hibe sözleşmesine uygun olarak teslim alındığını/gerçekleştiğini belirten bir yazı ekinde Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine gönderir.

(4) Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen satın alım işlemlerine yönelik olarak il müdürlüğü yazılı uygun görüşü ile imzalanmış uygulama sözleşmesi Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine iletilmemiş olan işlere ait hibe desteği ödeme işlemleri yapılmaz.

Ödemeler

MADDE 50 – (1) İlerleme raporları ve eki harcamalara ilişkin ödemeye esas belgelerin Bakanlık tarafından onaylanmasından sonra, ödemeler proje sahibinin belirttiği banka hesaplarına aracı banka vasıtasıyla aktarılır.

(2) Aracı banka, ödemelerin yüklenicilere aylık olarak yapılmasından sonra ödemelerin yapıldığına ilişkin belgeleri ilgili ay bittikten sonra beş iş günü içinde Bakanlık ve Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine ibraz eder. Aracı bankaya aktarılacak kaynak tutarının % 0,2'si oranında ayrıca nakit olarak hizmet komisyonu ödenir.

(3) Proje kapsamında Bakanlık tarafından yapılacak ödemeler, Yeni Türk Lirası olarak yapılacaktır.

(4) Proje sahibinin ödeme talebini il müdürlüğüne vermesinden sonra Bakanlık tarafından hibe sözleşmesi kapsamında yapılacak ödemelerin azami otuz gün içinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Proje hesapları

MADDE 51 – (1) Proje sahibi, projenin uygulanmasına ilişkin hesaplara ait doğru ve düzenli kayıtları tutar. Proje sahibi, nihai ödemenin yapıldığı tarihten sonra beş yıl boyunca bu kayıtları saklamakla yükümlüdür.

Hibe sözleşmesinde yapılacak değişiklikler

MADDE 52 – (1) Hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra, projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya bir mücbir sebep söz konusu ise, hibe sözleşmesi uygulamanın herhangi bir safhasında değişikliğe uğrayabilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı askıya alınabilir. Yatırımların tamamlanma süresi İkras kapanış tarihini kesinlikle aşamaz.

(2) Proje uygulamasına ilişkin değişiklikler, hibe sözleşmesine yapılacak yazılı bir ekle belirtilir. Proje değişiklikleri kesinlikle hibeye esas toplam proje tutarında bir artış öngöremez ve proje başvuru değerlendirme kriterleri bakımından toplam proje puanını azaltacak değişiklikleri içermez. Proje başvuru konusu değiştirilemez.

(3) Hibe sözleşmesi değişim isteğinin kabul edilebilmesi için, gerekçelerinin detaylı olarak açıklanması, gerekirse belgelerle desteklenmesi gerekir. Söz konusu değişiklikler, proje teklifi alınmasından uygulama sözleşmelerinin imzalanmasına kadar geçen süreç aynı şekilde izlenerek gerçekleştirilir.

(4) Proje sahibi değişiklik talebini il müdürlüğüne iletir. İl müdürlüğü tarafından değişiklik talebinin uygun görülmesi hâlinde uygun görüş yatırımcıya bildirilir. İl müdürlüğü tarafından uygun görüş bildirilen proje değişiklikleri takibeden ilk aylık ilerleme raporunda gerekçeleri ile Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine bildirilir.

Bütçe içi değişiklikler

MADDE 53 – (1) Hibe sözleşmesinde bütçe içi değişiklikler, hibeye esas toplam proje tutarında bir artışa yol açmamak ve projenin temel amacını etkilememek şartıyla, yalnız bir kereye mahsus olmak üzere yapılabilir.

(2) Bütçe içi değişiklikler, mal, inşaat işleri ve danışmanlık hizmet alımları bütçe kısıtlarına aykırı olmaz.

(3) Bütçe içi değişiklikler, proje başvuru değerlendirme kriterleri bakımından toplam proje puanını azaltacak değişiklikleri içermez.

(4) Mal ve inşaat işlerine ait bütçe kalemleri arasındaki değişiklikler, artırım yapılan bütçe kalemi tutarında en fazla %15 oranında değişiklik gerçekleştirilebilir.

(5) Danışmanlık hizmet alımlarına yatırımın uygulamasının herhangi bir aşamasında hibe desteği talep edilmemesi durumunda, tahsis edilmiş olan bütçe kısmen ve/veya tamamen başka bir bütçe kalemine aktarılabilir. Ancak hibeye esas toplam proje tutarı kapsamında öngörülmüş danışmanlık hizmeti mutlaka aynı katkı olarak gerçekleştirilir.

(6) Yukarıda belirtilen bütçe revizyonlarında, proje sahibi bütçe değişikliği önerisini gerekçeleri ile il müdürlüğüne bildirir. İl müdürlüğü tarafından uygun görüş bildirilen bütçe revizyonları takibeden ilk aylık ilerleme raporunda gerekçeleri ile Kırsal Kalkınma Merkez Yürütme Birimine bildirilir.

Uygulama sorumluluğu

MADDE 54 – (1) Yatırımların proje amaçlarına uygun olarak yapılması, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden ve belgelerin muhafazasından yatırımcılar sorumludur.

(2) Yatırımcılarca gerçekleştirilecek projelerin amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinin izlenmesinden, uygulamaya yönelik olarak düzenlenecek tüm belgelerin doğrulanmasından, onaylanmasından ve birer suretinin muhafazasından il müdürlükleri sorumludur.

Projece sağlanan ekipmanların mülkiyeti

MADDE 55 – (1) Proje sahibi, hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyeti ve amacını proje yatırımının bitiminden üç sene sonrasına kadar değiştirmeyecektir.

(2) Söz konusu makine, ekipman ve diğer malzeme yine üç yıl süre ile projenin uygulandığı bölgede kalacaktır.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Cezai Hükümler

Denetim

MADDE 56 – (1) İkras Anlaşması hükümleri gereğince, Köy Bazı Katılımcı Yatırım Programı kapsamında yapılan tüm işlemler yılda bir kez Hazine Kontrolörleri Kurulu tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında Hazine Kontrolörleri tarafından yapılan işlemlere ait talep edilen tüm bilgi ve belgeler kendilerine sunulur.

(2) Program kapsamındaki kaynakların usulsüz kullanılması, israfı veya heba edilmesi durumunda ilgililer hakkında gerekli inceleme ve soruşturma Bakanlık Teftiş Kurulu tarafından yapılır.

Cezai hükümler

MADDE 57 – (1) Haksız ödendiği tespit edilen hibe ödemeleri ile ilgili alacaklar ödemenin yapıldığı tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre hesaplanarak gecikme zammı ile birlikte aynı Kanun hükümlerine göre ilgililerden tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairelerine intikal ettirilir.

**ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler****Programın uygulanmasına ilişkin yayınlar**

MADDE 58 – (1) Bu Yönetmelik gereği, Köy Bazlı Katılımcı Yatırım Programı genel uygulama usul ve esaslarına açıklık getirmek, destek sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından uygulama rehberleri, el kitapları, genelgeler ve Ek-1 de verilen internet adreslerinde "Sıkça Sorulan Sorular ve Cevaplar" yayınlanır. Bu yayınlar uygulamada dikkate alınır.

Yürürlük

MADDE 59 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 60 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köy İşleri Bakanı yürütür.

Ekleri görmek için [tıklayınız](#)